

**ARKISTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2014**

Sisällysluettelo

	Sivu
1. TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1 JOHDON KATSAUS	1
1.2 VAIKUTTAVUUS.....	3
1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	4
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus	4
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	4
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	7
1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	
1.4.1 – 1.4.2 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	7
1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	14
1.6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI	
1.6.1 Rahoituksen rakenne	16
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	17
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	17
1.6.4 Tase.....	17
1.7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	18
1.8 ARVIOINTIEN TULOKSET.....	19
1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	19
2. TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA	20
3. TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	22
4. TASE	24
5. LIITETIEDOT.....	26
Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	
Liite 2: Nettoutetut menot ja tulot	
Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset	
Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	
Liite 5: Henkilöstökulujen erittely	
Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset	
Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	
Liite 8: Rahoitustuotot ja –kulut	
Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat	
Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	
Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat	
Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	
Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	
Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	
Liite 15: Velan muutokset	

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Toimintakertomuksen liite 1 (Tulostaulukko)..... 32

6. ALLEKIRJOITUKSET 35

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

Arkistolaitoksen johtaminen perustui vuonna 2010 päivitettyyn arkistolaitoksen strategiaan, joka ulottuu vuoteen 2015. Strategia suuntaa panostuksia kasvavassa määrin sähköisten aineistojen hallintaan. Erityisen tärkeäksi muodostuu arkistolaitoksen rooli suomalaisen humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen keskeisenä infrastruktuurina.

Arkistolaitoksen toiminnalle on ominaista sen hallussa olevan asiakirjallisen kulttuuriperinnön jatkuva määrällinen kasvu. Sähköisessä muodossa olevan aineiston kasvaessa siirrytään entistä enemmän verkon kautta toteutettaviin palveluihin. Tämä vähentää aineistojen tutkimuskäyttöä paikan päällä arkistoissa. Asiakaskäytien vähentymisestä ja säästösyistä johtuen Kansallisarkistossa ja kaikissa seitsemässä maakunta-arkistossa on supistettu tutkijasalien aukioloaikoja siten, että normaalin virka-ajan ulkopuolella arkistot ovat avoinna vain yhtenä arki-iltana. On huomattava, että tutkijasaliin toimitettujen asiakirjojen määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt.

Valtionhallinnon säästötoimenpiteet ovat koskettaneet voimakkaasti arkistolaitosta. Valtionhallinnon tuottavuusohjelman (2007- 2011) ja vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelman (2012 - 2015) sekä muiden säästötoimenpiteiden vuoksi arkistolaitoksesta oli vuoden 2014 loppuun mennessä lakkautettu 70 henkilötyövuotta. Se tarkoittaa kaikkiaan noin 26,3 % vähennystä arkistolaitoksen henkilöstömäärässä vuodesta 2008 laskettuna. Juustohöyläperiaatteella toteutetut leikkaukset ovat arkistolaitokselle erityisen hankalia. Syynä siihen on laitoksen vastuulla olevien kiinteistöjen suuri määrä. Toimintamenoista jo yli 40 % kohdistuu kiinteistöihin. Kun monet muut virastot ja laitokset ovat lähteneet etsimään säästöjä toimitilakustannuksista, ei arkistolaitos ole voinut tehdä samoin. Kansallisarkistossa ja maakunta-arkistoissa on yhteensä 208 hyllykilometriä aineistoja ja määrä kasvaa joka vuosi vastaanotettaessa pysyvästi säilytettävää aineistoa muilta viranomaisilta. Kun tilakustannuksista ei ole voitu säästää, on säästöt jouduttu kohdentamaan palkkoihin ja käytömenoihin. Kyky reagoida mahdollisiin taloudellisiin tai toiminnallisiin riskeihin on sen vuoksi heikko. Työn kuormittavuus on lisääntynyt, mikä on kohdistunut erityisesti johtoon ja asiantuntijavirkamiehiin. Sairauspoissaolojen kokonaismäärä laitostasolla on kertomusvuonna noussut.

Vaikka hallinnossa siirrytään yhä kattavammin sähköiseen asiointiin ja arkistointiin, on edellisten vuosikymmenien ajalta viranomaisten haltuun kertynyt pysyvästi säilytettävää arkistoaineistoa lähes yhtä paljon, kuin arkistolaitoksella nyt on hallussaan, jos otetaan koko valtionhallinto huomioon. Siirtovelvolliset viranomaiset siirtävät tämän massan seuraavien vuosikymmenien aikana arkistolaitokseen 40 vuoden siirtoaikaa noudattaen. Tätä nuorempaa aineistoa on kuitenkin otettu maksulliseen säilytykseen hallinnon uudistusten seurauksena viime aikoina entistä enemmän, mm. ALKU-hankkeen seurauksena. Koska arkistolaitoksen arkistotilat ovat tällä vuosikymmenellä täyttymässä, on edellisen vuosikymmenen lopulla ryhdytty etsimään taloudellisesti tehokkaita ratkaisuja arkistorakentamiseen ja aineistojen hallintaan. Arkistolaitos on yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa valmistellut keskitettyä ja kustannustehokasta tilaratkaisua, jolla arkistolaitoksen lisärakentaminen keskitetään uuteen keskusarkistoon. Opetusministeri teki vuoden 2010 lopulla periaatepäätöksen keskusarkiston perustamisesta ja sijoittamisesta Mikkeliin. Arkistolaitos allekirjoitti kertomusvuoden syksyllä Eduskunnan hyväksytyssä talousarviossa vuokravaltuuden ja opetus- ja kulttuuriministeriön suostumuksen saatuaan Keskusarkistoa koskevan vuokrasopimuksen Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Keskusarkiston suunnittelu käynnistyy keväällä 2015 ja rakennus otetaan käyttöön vuoden 2018 alusta.

On huomattava, että arkistolaitos on valtion organisaatiomuutosten vuoksi ottanut etupainotteisesti vastaan aineistoja ja vastaa niiden tietopalvelusta. Tämä sitoo resursseja, mutta vastaavaa lisäystä resursseihin ei kuitenkaan ole saatu. Vähenevä henkilöstö joutuu vastaamaan myös näistä lisätehtävistä, jotka siirtyvät muilta virastoilta arkistolaitokselle.

Toiminnallisesti vuosi 2014 oli erittäin tuloksellinen. Arkistolaitoksen digitaaliarkisto ja digitaalisten aineistojen käyttö kasvoivat voimakkaasti. Käyntikertoja digitaaliarkistossa oli kaikkiaan hiukan yli 1 000 000 ja aineistojen sivulataukset nousivat jo noin 44 miljoonaan. Samaan aikaan tutkijasali- ja tietopalveluja tehostanut ASTIA -tilauspalvelun käyttö jatkoi kasvuaan. Palvelu mahdollistaa ennakkotilaukset käyttäjille, mikä luonnollisesti hyödyttää kaikkia käyttäjiä, mutta erityisesti etäämpää tulevia tutkijoita. Voimavarojen vähentyessä arkistolaitos on joutunut karsimaan voimakkaasti tutkijasalipalveluita. Aukioloajat ovat vuodesta 2007 vähentyneet 40 %:lla. Tätä on kuitenkin voitu kompensoida parantamalla sähköisten aineistojen saatavuutta.

Aineistojen hakemistopalveluja parantava ja yhtenäistävä AHAA-hanke on edennyt hankesuunnitelman mukaisesti yhteistyössä valtionapuarkistojen kanssa ja se on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2016.

Arkistolaitokseen vastaanotettiin edellisen vuoden tapaan merkittävä määrä valtion viranomaisten arkistosiirtoja. Niistä suurin osa oli ALKU-hankkeeseen liittyen nykyisten aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten edeltäjäorganisaatioiden arkistojen seulonta- ja järjestämishankkeen tuloksena toteutettuja siirtoja. Neljä vuotta kestänyt hanke saatiin päätökseen vuoden lopulla. Sen tuloksena arkistolaitoksen toimesta aineistoja käsiteltiin lähes 10 000 hm ja virastojen omin toimenpitein runsas 1000 hm. Kaikkiaan hankkeen tuloksena arkistolaitokseen siirrettiin 7 500 hm pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja.

Tulosalueittain tarkasteltuna toteuma vastasi pääosin ennakoituja tavoitteita. *Tutkimuksen ja kehittämisen* tulosalueella tulossopimuksessa oli asetettu koulutuksen tulostavoitteet, joiden mittareina olivat luentotuntien määrä ja koulutukseen osallistujien määrä. Tulostavoitetta ei saavutettu resurssien vähentymisen seurauksena johtuneesta koulutustilaisuuksien supistamisesta ja koulutuksen suuntaamisesta entistä enemmän verkkokoulutukseen. *Aineistohallinnan* tulosalueella saavutettiin tulostavoitteet aineistojen kartunnassa ja aineiston digitoinnissa. *Tietopalvelujen* tulosalueella tutkijakäyntien määrä jäi tulossopimuksessa arvioitua huomattavasti pienemmäksi. Sen sijaan aineistojen verkkokäyttö ylitti tavoitteen. Tulos vastaa arkistolaitoksen strategista tavoitetta vähentää tutkijasalikäyntejä lisäämällä sähköisten aineistojen saatavuutta. Tutkijapalvelun asiakastytyväisyyskyselyn mukaan asiakkaat olivat 90 %:isesti erittäin tai osittain tyytyväisiä arkistolaitoksen tutkijapalveluihin kokonaistyytyväisyysarvion ollessa 4,6 asteikolla 1 – 5. Selvityspalvelutilausten tulostavoitetta ei saavutettu. Julkisoikeudellisten selvityspalvelutilausten toimitusaikojen ylitykset vähenivät niin, että peräti 97 % voitiin toimittaa asetetun toimitusajan puitteissa. Toiminnallisen tehokkuuden mittarina käytetty arkistoinaisten kokonaismäärä suhteessa henkilötyövuosiin (htv/hm) ylitti niin ikään tulossopimuksen tavoitteen. Tulossopimuksessa oleva henkilötyövuosien määrä ylittyi johtuen maksullisissa järjestämishankkeissa työskennelleiden määräaikaisten henkilöiden suuresta määrästä (25 htv). Vakinaisen henkilöstön määrä väheni 11 henkilötyövuodella ja oli vuoden lopussa 196,8 htv. Henkilöstön sairauspoissaolot ylittivät 0,7 tp/htv:lla asetetun tavoitteen, joka oli 9 tp/htv.

Arkistolaitoksen taloudellinen tilanne oli kertomusvuonna edellistä vuotta hieman vakaampi johtuen odotettua suuremmista hanketuloista ja toteutetuista henkilöstösäästöistä. Arkistolaitoksen käyttömenoihin (muut kuin palkka- ja kiinteistömenot) käytettävissä olevat varat ovat olleet riittämättömät usean vuoden ajan. Niiden osuus kokonaismenoista supistuu jatkuvasti, koska kiinteistömenot ja muut sidotut menot kasvavat vuosittain budjetissa niihin osoitettuja määrärahoja

enemmän. Arkistolaitos päivitti kertomusvuonna opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä toiminnan ja talouden sopeuttamissuunnitelmaa. Arkistolaitos on toistuvasti kiinnittänyt ministeriön huomiota siihen, ettei leikkauksia kohdennettaessa ole otettu huomioon toimitilojen poikkeuksellisen suurta osuutta. Henkilöstömäärän voimakas vähentäminen aiheuttaa merkittävän toimintaa uhkaavan riskin. Arkistolaitos teki kertomusvuoden syksyllä opetus- ja kulttuuriministeriölle esityksen arkistolaitoksen talousarvion momenttirakenteen muuttamisesta niin, että arkistotilojen kiinteistömenot olisivat eri momentilla, kuin muut toimintamenot.

Maksullisen toiminnan tulot kasvoivat 14,3 % edellisestä vuodesta, mutta maksullisen toiminnan kannattavuus kokonaisuudessaan oli edellistä vuotta hieman huonompi. Asetettu kannattavuustavoite kuitenkin saavutettiin liiketaloudellisten suoritteiden osalta ja julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani. Muita tuloja saatiin muun muassa yhteisrahoitteisista hankkeista.

Entisen Sota-arkiston aineiston kunnostamisprojektia jatkettiin yhteistyössä Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkiston kanssa Mikkelissä. Projektin rahoittaa puolustusministeriö. Kertomusvuoden loppuun mennessä noin 18 000 hyllymetriä käsittävästä kunnostettavasta ja luetteloitavasta aineistomäärästä oli valmiina yli 16 000 hyllymetriä.

Arkistolaitoksen toimintaa tukeva neuvottelukunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa. Yksityisarkistotoimintaa tukeva erillinen yksityisarkistojen neuvottelukunta kokoontui kaksi kertaa.

Arkistolain muuttamista ja yksityisarkistolain uudistamista valmistelevat työryhmät jatkoivat työtään koko vuoden.

1.2 VAIKUTTAVUUS

Arkistolaitoksen toiminnan vaikuttavuus on keskeisiltä osiltaan luonteeltaan välillistä. Tieteellisessä tutkimuksessa käytetyt asiakirjalähteet ovat keskeinen tietovaranto pyrittäessä muodostamaan monipuolista ja luotettavaa kokonaiskuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta eri aikakausina. Arkistolaitoksen tehtävänä on aineistojen säilyttämisen ohella lisätä niiden tunnettuutta ja tukea aineistojen monipuolista käyttöä. Tämä edellyttää tehokasta tiedotustoimintaa ja kiinteää yhteyttä tutkijayhteisöön ja muihin asiakasryhmiin.

Osana tunnettuutta Kansallisarkisto ja maakunta-arkistot ovat järjestäneet näyttelyitä. Merkittävimmät kertomusvuonna toteutetuista näyttelyistä olivat Kansallisarkistossa esillä ollut valtiopäivätoiminnan 150 –vuotisjuhlanäyttely, joka avattiin edellisen vuoden puolella sekä joulukuussa avattu Suomi 100 vuotta –näyttelysarjaan liittyvä Pro Finlandia – Suomen tie itsenäisyyteen -näyttely.

Arkistolaitoksen kansainvälistä vaikuttavuutta toteutetaan ensisijaisesti Euroopan Unionin puitteissa. Suomen vastuulla oli mm. Kansainvälisen arkistoneuvoston ICA:n urheiluarkistajaoston puheenjohtajuus. Lisäksi on osallistuttu ICA:n arkistokuvailujaoston EGADin työhön. Venäjän kanssa on jatkettu yhteistyötä Suomea koskevien arkistoaineistojen mikrokuvaamiseksi, mikä tarjoaa tutkimukselle uutta ja tähän saakka vähän käytettyä aineistoa. Pitkäjänteisen yhteistyön ansiosta Suomeen on voitu hankkia myös aiemmin suljettuna ollutta aineistoa. Arkistolaitos on tiiviisti mukana myös perinteisessä pohjoismaisessa arkistolaitosten välisessä yhteistyössä.

Arkistolaitoksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnuslukuina käytetään säilytettävän arkistoaineuksen kokonaismäärää ja siitä digitoidun aineisto määrää kartuntoineen. Kertomusvuoden loppussa arkistolaitoksen hallussa oli jo 208 000 hyllymetriä asiakirjoja, 1 753 000 karttaa ja piirrus-

tusta sekä yli 2,1 miljoonaa mikrofilmijäljennettä. Arkistolaitoksen digitaaliarkisto käsitti vuoden lopussa 27,1 miljoonaa kuvatiedostoa ja sen käyttö oli yli 44 miljoonaa sivulatausta ja hieman yli miljoona käyntikertaa vuodessa.

1.3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Toiminnan tuottavuudelle ei tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita. Toimintakertomuksen liitteessä olevassa tulostaulukossa on kuitenkin esitetty entiseen tapaan keskeisten suoritteiden tuottavuus vertailuna kolmen vuoden ajalta. Kertomusvuonna työn tuottavuus lisääntyi seurannassa olevien 9 suoriteryhmän (yhteensä 13) osalta ja laski neljän suoriteryhmän osalta (ks. Tulostaulukko). Työn tuottavuus lisääntyi asiakirjojen seulonnassa, asiantuntijatehtävissä, viranomaisarkistojen siirroissa ja järjestämisessä, yksityisarkistojen hankinnassa järjestämisessä, digitoinnissa, luetteloinnissa ja tutkijapalvelussa. Tuottavuus laski koulutuksessa, konservoinnissa, selvityspalveluissa ja kaukolainoissa. Arkistolaitoksessa työskenteli määräaikaissa palvelussuhteissa myös työllistettyjä ja harjoittelijoita, joiden kaikkien työpanos on mukana tuottavuuslaskelmissa. Tuottavuuden mittaamisen kannalta erityisen ongelmallisia ovat arkistojen järjestäminen ja kuvailu, koska aineistojen laatu vaihtelee. Myös määräaikaiset projektit, kuten vuoden 2014 aikana jatkuneet mittavat järjestämis- ja digitointiprojektit vaikuttavat peräkkäisten vuosien tunnuslukujen vertailtavuuteen näiden suoriteryhmien osalta.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa asetettu määrällisiä tavoitteita, mutta toimintakertomuksen liitteessä olevassa tulostaulukossa on kuitenkin esitetty keskeisten suoritteiden taloudellisuus (yksikkökustannukset) vertailuna kolmen vuoden ajalta. Yksikkökustannukset laskivat seulonnassa, asiantuntijatehtävissä, viranomaisarkistojen siirroissa ja järjestämisessä, yksityisarkistojen hankinnassa järjestämisessä, luetteloinnissa, digitoinnissa ja tutkijapalvelussa. Yksikkökustannukset nousivat koulutuksessa, konservoinnissa ja selvityspalveluissa ja kaukolainapalvelussa.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus huononi hieman edellisestä vuodesta. Työaikaosuus oli edellistä vuotta pienempi, 3,52 % läsnäoloajasta (edellisenä vuonna 3,76 %). Suhteellista työaikaosuutta on käytetty laskelmissa myös tilavuokrien ja yhteiskustannusten laskuperusteena, joten muutos työaikaosuuksissa vaikuttaa kustannusvastaavuuden muutokseen. Julkisoikeudellisten selvityspalvelutilausten kustannusvastaavuus parani edellisestä vuodesta kaksi prosenttiyksikköä ja oli 32,5 % (edellisenä vuonna 30,5 %) tavoitteen ollessa 50 %.

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus huononi 2,9 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta, mutta ylitti kannattavuusrajan. Laskelmaan otetaan mukaan myös arkisto- ja muiden toimitilojen vuokraus. Liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus läsnäoloajasta oli kertomusvuonna 13,83 % (edellisenä vuonna 10,35 %). Työaikaosuus kasvoi edelleen edellisestä vuodesta johtuen maksullisena palvelutoimintana toteutetusta ALKU-hankkeen järjestämisprojekteista sekä muista järjestämisprojekteista ja digitointiprojekteista. Ilman ALKU-hanketta ja digitointiprojekteja laskettuna liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus oli vain n. 4 %. Selvästi parhaiten kannattavia palveluita olivat edelleen annettu koulutus, järjestämispalvelut ja sopimusdigitointi.

Arkistotilojen vuokraamisessa tulot ja menot ovat miltei tasapainossa. Selvitystoiminta oli edelleen tappiollista. Kustannusvastaavuuslaskelmien yhteiskustannusosuuksien laskelmissa käytetty laskentaperiaate, jossa kustannusosuudet lasketaan työaikaosuuden suhteessa kaikista menoista, nostaa tilapäisesti kokonaiskustannuksia silloin, kun määräaikaista henkilöstöä on projektien johdosta jonain vuonna poikkeuksellisen paljon.

Kertomusvuonna tehtiin toista kertaa erillinen erillislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma, mikä käsittää julkisuuslain tarkoittamia jäljenteitä ja etsintämaksuja. Niiden osuus työajasta oli 3.66 % ja kustannusvastaavuus 23,5 %. Tässä on huomioitava, että tähän kategoriaan kuuluvat jäljennepalvelutilaukset, joiden alle puoli tuntia kestävästä etsinnästä ei peritä maksua. Kustannusvastaavuuden laskeminen pelkästään maksullisten suoritteiden osalta on hankalaa, koska niistä ei ole erillistä seurantaa.

Maksullisen toiminnan tulot lisääntyivät noin 393 000 euroa edellisestä vuodesta.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2014 (1000 euroa)

JULKISOIKEUDELLISET SUORITTEET

	2012	2013	2014
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot			
- julkisoikeudelliset selvitykset ja jäljenteet	117	110	116
- kaukolainat	15	9	13
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	<u>-</u>	<u>80</u>	<u>32</u>
Tuotot yhteensä	132	199	161

KOKONAISKUSTANNUKSET

Erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	-	70	19
- Henkilöstökustannukset	260	289	283
- Vuokrat ¹	32	35	30
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Erilliskustannukset yhteensä	292	394	332

Osuus yhteiskustannuksista			
- Tukitoimintojen kustannukset	56	65	57
- poistot ja korot	16	18	17
<u>- muut yhteiskustannukset</u>	<u>96</u>	<u>94</u>	<u>84</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	168	177	158

Kokonaiskustannukset yhteensä	460	571	490
Kustannusvastaavuus	-328	-372	-329
Kustannusvastaavuus -%	28,7	34,9	32,9

LIIKETALOUDELLISET SUORITTEET (1000 euroa)

	2012	2013	2104
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot			

- jäljennepalvelu	122	53	22
- koulutus	221	224	213
- selvitykset	81	27	21
- maksullinen järjestäminen	256	262	490
- maksullinen järjestäminen, ALKU-hanke	378	734	803
- maksullinen sopimusdigitointi	121	195	320
- konsultointi	62	19	10
- muut suoritteet ja palvelut	25	30	117
-Yhteensä	1 284	1 544	1 996

Maksullisen toiminnan muut tuotot

- vuokratuotot	436	482	484
Tuotot yhteensä	1 720	2 026	2 480

KOKONAISKUSTANNUKSET

Erilliskustannukset

- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	81	84	170
- Henkilöstökustannukset	805	818	1 092
- Vuokrat ¹	95	98	119
- Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	408	457	472
Muut erilliskustannukset	-	-	-
Erilliskustannukset yhteensä	981	1 457	1 853

Osuus yhteiskustannuksista

- Tukitoimintojen kustannukset	164	180	224
- Poistot ja korot	47	50	65
- Muut yhteiskustannukset	274	259	309
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	485	489	598

Kokonaiskustannukset yhteensä	1 466	1 946	2451
Kustannusvastaavuus	-182	80	29
Kustannusvastaavuus -%	87,6	104,1	101,2

ERILLISLAKIEN MUKAISET SUORITTEET (1 000 euroa)

	2012	2013	2014
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	-	108	112

KOKONAISKUSTANNUKSET

Erilliskustannukset

- Aineet, tarvikkeet, tavarat ja palvelujen ostot	-	3	3
- Henkilöstökustannukset	-	124	278
- Vuokrat ¹	-	15	32
Muut erilliskustannukset	-	-	-
Erilliskustannukset yhteensä	-	142	313

Osuus yhteiskustannuksista

- Tukitoimintojen kustannukset	-	28	59
- Poistot ja korot	-	8	17

- Muut yhteiskustannukset	-	40	88
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	-	76	164
Kokonaiskustannukset yhteensä	-	218	477
Kustannusvastaavuus	-	-110	-365
Kustannusvastaavuus -%	-	49,5	23.5

¹ Laskelmassa on mukana kaikista toimitiloista 10,58 %. Arkistotiloja ei ole otettu mukaan laskelmiin, paitsi arkistotilavuokrauksen kustannuksissa.

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteista toimintaa kertomusvuonna olivat veikkausvoittovaroista osittain rahoitettavat VAPA-palvelu, ja Venäjän mikrofilmihanke, EU-rahoitteiset APEX-, EHRI- ja Europeana Cloud -hankkeet, Suomen Akatemian rahoittamat rekisteritutkimuksen ReTki-hanke ja FMAS-hanke ja yksityisen tahon rahoittama Sodissa 1939-45 menehtyneet -tietokanta-hanke. EU-rahoitteisena hankkeena käynnistettiin myös Community as Opportunity. The Creative Archives' and Users' Network -hanke.

Yhteisrahoitteiseen toimintaan kohdistui vuonna 2014 kaikkiaan 10,5 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna myös 10,5 htv). Tästä Venäjä-hankkeeseen kohdistui 5,28 htv. Ulkopuolista rahoitusta hankkeissa oli käytettävissä yhteensä 759 172,54 euroa (edellisenä vuonna 743 381,26 euroa). Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa ei esitetä, koska koko toiminnalle saatu rahoitus jäi alle 1 miljoonaa euroa.

1.4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.4.1-1.4.2 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Tässä yhteydessä raportoidaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja arkistolaitoksen välisessä tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tulosalueittain sekä muista kertomusvuonna toteutettujen tai edelleen jatkuvien, pitempiaikaisten hankkeiden tilanteesta. Yksityiskohtainen vertailu tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään tulostaulukossa sivuilla 32-34.

Tutkimus ja kehittäminen

Tutkimustoiminta

Arkistolaitoksen tutkimustoiminta keskittyy tutkimuksellisen yhteistyön lisäämiseen yliopistoihin, tutkimusprosessin sähköistämiseen ja tutkimusta tukevien sähköisten palveluiden kehittämiseen. Tutkimuksen ja kehittämisen vastuualue toimii arkistolaitoksen edustajana kansallisessa ja kansainvälisessä tutkimusyhteistyössä, -verkostoissa ja -projekteissa sekä pyrkii aktiivisesti käynnis-

tämään erillisrahoitettuja yhteistyöprojekteja. Projektien tulokset jalkautetaan arkistolaitoksen palveluihin ja tietojärjestelmiin pienenevien resurssien asettamat reunaehdot huomioiden.

Arkistolaitos edistää aineistojensa saatavuutta tuottamalla tutkimusinfrastruktuureita ja palveluita yhteistyössä tutkimusyhteisöjen ja muistiorganisaatioiden kanssa.

Kansallisarkiston ja Tilastokeskuksen yhteinen hanke Kansallinen rekisteri- ja mikroaineistojen tutkijapalvelu valittiin vuonna 2013 tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle. Suomen Akatemia myönsi palvelun toteuttamiseen FIRI2013 -haussa rahoitusta. Haettua jatkorahoitusta ei saatu enää vuodelle 2015, mutta osa vuoden 2014 rahoituksesta voitiin siirtää vuodelle 2015. Hankevaiheen loppuun haetaan muuta ulkopuolista rahoitusta, jotta kehitettävä palvelu saadaan käyttöön mahdollisimman nopeasti. Palvelun käyttöönotto parantaisi merkittävästi julkisen hallinnon rekisteriaineistojen löydettävyyttä, saatavuutta ja käytettävyyttä. Arkistolaitoksen omista tutkimushankkeista oli vireillä arkistolaitoksen 200-vuotishistoria -hanke. Kansallisarkisto sai rahoitusta Koneen Säätiöltä laajan tutkijayhteisön kanssa suunnittelemaalleen keskiaikahankkeelle. Varsinaisen hanke käynnistyy vuonna 2015.

Arkistolaitos hankkii Venäjältä digitaalisia ja mikrofilmikopioita Suomea koskevista arkistoaineistoista. Keskitetty hankinta tukee yliopistoissa tehtävää Venäjä-tutkimusta, parantaa aineistonhankinnan kansallista koordinaatiota ja tehostaa aineistojen käytettävyyttä.

Kansallisarkisto avasi yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa sotiin liittyvät tutkimustietokannat. Julkaisualustana toimii Aalto-yliopiston Linked Data Finland –portaali. Tietokantojen avaamisella tarjotaan tietokantojen data kaikkien sen tarvitsijoiden käyttöön sekä luodaan mahdollisuuksia tietokantoihin perustuvien sovellusten kehittämiseksi. Sotatietokantadata on käytettävissä myös avoindata.fi –portaalien kautta.

Portti -tietoympäristöt edistävät omalta osaltaan aineistojen tutkimuskäyttöä. Vuonna 2014 laadittiin 52 teema- ja aineistotietoympäristöä.

Vuonna 2012 Kansallisarkiston alaisuudessa Inarissa toimintansa aloittaneen Saamelaisarkiston tehtävänä on saamelaistutkimuksen tukeminen ja edistäminen saamelaiskulttuurin vahvistamiseksi ja saamelaisia koskevan historiatiedon lisäämiseksi. Arkisto tallentaa saamelaista asiakirjallista kulttuuriperintöä sekä huolehtii sen säilyttämisestä ja käyttöön asettamisesta. Arkiston tärkeänä tehtävänä on edistää saamentutkimukseen liittyvää tutkimusyhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti. Vuoden 2014 loppuun mennessä arkistoon oli luovutettu 20 arkistonmuodostajan asiakirjoja, joista vanhin ja arvokkain on Suonikylän kolttakylän arkisto vuosilta 1601 – 1775. Se on ehdolla Unescon maailmanperintökohdelistalle.

Sähköisten palveluiden kehittäminen

Arkistolaitoksen digitaalisen aineiston saatavuutta edistetään kehittämällä infrastruktuureita ja sähköisiä palveluita arkkitehtuurin mukaisena kokonaisuutena entistä tehokkaammin ja koordinoitummin. Tällöin voimavaroja voidaan hyödyntää kokonaisvaltaisesti ja projektien läpiviennin, raportointi ja tulosten jalkauttaminen on toteutettavissa yhteismitallisesti. Projektinhallinnan menetelmien ja työkalujen kehittämistä jatkettiin.

Normi- ja informaatio-ohjaus

Vuoden 2013 alussa vahvistetun seulontapolitiikan ja -strategian avulla arkistolaitos osoittaa arkistonmuodostajille, tutkijoille ja asiakirjatietojen muille käyttäjille, millaisin perustein ja periaattein arkistolaitos määrää julkisen hallinnon asiakirjatietoja pysyvään säilytykseen, osaksi kansallista asiakirjallista kulttuuriperintöä. Seulontapolitiikka ja -strategia edistävät digitaalista säilytystä ja siten mahdollistavat sen, että entistä kattavampi osa julkisen hallinnon asiakirjatiedoista voidaan säilyttää pysyvästi.

Kertomusvuonna annettiin 47 seulontapäätöstä (edellisenä vuonna 49 päätöstä), joista suurin osa kohdistui sähköisten tietojärjestelmien tietosisältöön. Arkistolaitos on vähentänyt pienenevien resurssien ja arkistolain uudistamistyön takia sähköisen asiakirjahallinnon kehittämis- ja ohjaustehtäviä. Siitä huolimatta arkistolaitoksen Sähke2-normi on laajasti käytössä julkisen hallinnon tietojärjestelmissä ja normi on yhtenäistänyt asiakirjahallinnassa käytettyjä metatietoja ja tietorakenteita. Vastaavasti sähköisen arkistonmuodostussuunnitelman (eAMS) asema julkisen hallinnon tietojärjestelmien toiminnallisuuksien ohjaajana ja metatietojärjestelmänä on vakiintunut.

Syntyään digitaalisten asiakirjatietojen vastaanotto- ja säilytyspalvelussa (VAPA) oli vuoden 2014 lopussa 217 GT asiakirjatietoja. Palvelua käytti kuusi tuotantoasiakasta, joista kaikki siirsivät asiakirjatietojaan palveluun kertomusvuoden aikana. VAPA-palvelun asiakkaiden määrää on rajoitettu arkistolaitoksen sopeuttamisohjelman takia. VAPA-palvelun hallinto- ja rahoitusmallia on selvitetty osana arkistolain uudistamistyötä.

Koulutusta koordinoitiin ja toteutettiin arkistolaitoksen strategiassa, tulossopimuksessa ja koulutusohjelmassa määritellyllä tavalla. Peruskurssi toteutettiin kaikissa yksiköissä monimuoto-opetuksena. Arkistolaitoksen järjestämä ja sen edustajien muiden järjestämällä kursseilla antama arkistokoulutus ja osallistujien määrä vähenivät edellisen vuoden tasosta, eikä tulostavoitteeseen 350 koulutustuntia ja 700 osallistujaa, päästy. Koulutustuntien määrä oli 306 ja osallistujien määrä 618 osallistujaa. Räätelöityjen tilauskoulutusten osallistujamääriä ei ole tilastoitu. Arkistolaitoksen antamien tutkintojen ja osasuoritusten määrä kuitenkin kasvoi edellisestä vuodesta ja oli 356 tutkintosuoritusta (edellisenä vuonna 307). Ylemmän arkistotutkinnon antaminen arkistolaitoksessa päättyi kertomusvuonna.

Asiakirjahallinnan ja arkistotoimen yliopisto- ja korkeakoulutason koulutusta antavat Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopistot sekä Mikkelin ammattikorkeakoulu. Lisäksi jatko- ja täydennyskoulutusta antaa mm. Turun yliopiston kehittämis- ja koulutuskeskus Brahea, jonka kanssa arkistolaitos jatkoi kiinteää yhteistyötä asiakirjahallinnon koulutusohjelman ja asian tuntijaohjelman suunnittelussa ja toteuttamisessa. Em. koulutustahojen koulutuksen toteuttamiseen osallistuttiin kysynnän ja käytettävissä olevien resurssien mukaan.

Jokaisesta järjestetystä koulutustilaisuudesta pyydetään osallistujilta koulutuspalautteet. Kertomusvuonna saatujen palautteiden keskiarvo oli 4,10 (edellisenä vuonna 4,01) arvosteluasteikolla 1 – 5, jossa 5 on paras tulos. Koulutuksen bruttotulot olivat vuonna 2014 213 000 euroa, edellisellä vuonna 224 000.

Tunnettuuden edistäminen

Asiakirjanäyttelyt edistävät arkistolaitoksen aineistojen tutkimuksellista ja opetuksellista käyttöä sekä lisäävät aineistojen tunnettuutta. Vuonna 2014 Kansallisarkisto järjesti Suomi 100 -juhlavuoteen liittyvästä neliosaisesta Pro Finlandia – Suomen tie itsenäisyyteen -näyttelysarjasta ensimmäisen, jossa esitellään, millaisena Suomi, suomalaiset ja Suomen pyrkimykset näyttäytyi-

vät Ranskassa ja Italiassa Suomen itsenäistymistä edeltävinä vuosikymmeninä ja itsenäisyyden alkuvuosina. Näyttelyn lisäksi tuotettiin tieteellinen julkaisu täydentämään näyttelyteemaa. Vuonna 2013 toteutettu, eduskunnan tilaama ja rahoittama Valtiopäivät 1863 - 1864 –näyttely jatkui vuoden 2014 puolelle. Jälkimmäisestä tuotettiin myös verkkonäyttely ja posterinäyttely. Asiakirjanäyttelyiden kokonaismäärää suoritteissa kasvattivat pienimuotoiset asiakirjojen ajankohtaiset esillepanot 5 kpl ja eri tavoin toteutetut yhteisnäyttelyt 14 kpl. Näyttelytoimintaan käytetty henkilöpanos oli kaikkiaan 2,9 htv, edellisenä vuonna 3,2 htv.

Ryhmille annettavien esittelyjen määrä oli lähes edellisen vuoden tasolla.

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii Heraldisnn lautakunta, johon kuuluu 13 jäsentä. Lautakunnan jäsenet edustavat heraldiikan tutkimusta, heraldista suunnittelua sekä historian ja hallinnon asian-
tuntemusta. Puheenjohtajana toimii pääjohtaja Jussi Nuorteva ja sihteereinä erikoistutkija John Strömberg ja viestintäpäällikkö Marie Pelkonen.

Heraldinen lautakunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja valmisteli 7 lausuntoa. Arkistolaitoksen Internet-sivuilla toimii *Europeana Heraldica* –tietokanta. Siihen on liitetty Norjan, Ruotsin ja Tanskan kunnallisvaakunat, sekä historialliset että virallisessa käytössä olevat. Usealla kielellä toimiva tietokanta sisältää tällä hetkellä noin 2 000 vaakunaa ja 1 000 sinettiä.

Aineistohallinta

Aineistojen vastaanotto ja hankinta sekä säilytystilan hallinta

Arkistolaitokseen siirrettyjen aineistojen kartunta oli kertomusvuonna kaikkiaan 7 114 hm sekä 5 724 karttaa ja piirustusta viranomaisten asiakirjoja. Yksityisarkistojen kartunta oli 530 hm ja 65 karttaa ja piirustusta. Saatuja aineistoja oli 8 224 hm, mutta osa niistä seulottiin ja hävitettiin ja osa yksityisarkistoista jäi odottamaan järjestämistä.

Valtiovarainministeriö myönsi kertomusvuonna 400 000 euroa aluehallintovirastojen ja Työ- ja elinkeinoministeriö 200 000 euroa ELY -keskusten edeltäjäviranomaisten aineistojen järjestämiseen. Lisäksi käytettävissä oli edellisen vuoden sopimusten siirtomäärärahaa. Yhteensä aluehallintoviranomaisten seulonta- ja järjestämisprojektin tuloksena arkistolaitokseen on neljän vuoden aikana siirretty noin 7 500 hm pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja. Lisäksi muista maksullisista järjestämissopimuksista merkittävin oli Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin kanssa v. 2013 tehty puitesopimus sen hallussa olevien edeltäjäorganisaatioiden yhteensä 1900 hyllymetrin laajuisen aineiston maksullisesta järjestämisestä ja osittaisesta digitoinnista vuosina 2013 - 2017.

Arkistolaitoksen käytössä oli noin 249 000 hm arkistotilaa, josta vapaana oli noin 28 900 hm.

Keskusarkiston käyttöön oton suunnittelua varten syksyllä 2013 asetettu sisäinen työryhmä jatkoi toimintaansa. Työryhmä suunnittelee keskusarkistoon siirrettävän aineiston valintaperusteet, siirtoaikataulut sekä toiminnot. Koko arkistolaitoksen käyttöön tuleva logistiikka- ja tilanhallintamalli/aineistonhallintajärjestelmä, jossa on huomioitu säilyttämisen ja tietopalvelun mahdollisimman hyvä kustannustehokkuus, toteutetaan osana AHAA-hanketta. Tämän järjestelmän teknisestä toteutuksesta vastaa CSC – Tieteen Tietotekniikkakeskus.

Järjestäminen ja kuvailu

Järjestettyjen arkistojen kokonaismäärä hyllymetreissä, 10 145 hm, oli edellistä vuotta huomattavasti suurempi (5 520 hm). Tulostavoitetta ei järjestämiselle enää tulossopimuksessa ollut. Viranomaisarkistojen osuus oli kokonaismäärästä 9 581 hm ja yksityisarkistojen 564 hm. ALKU-hankkeen aineistoja järjestettiin maksullisena palveluna valmiiksi 3481 hm, edellisenä vuonna 2194 hm sekä kartta-aineistoja. Vuonna 2011 käynnistyneessä ALKU-hankkeessa aluehallintoviranomaisten edeltäjäorganisaatioiden pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja käsiteltiin yhteensä 11 hyllykilometriä, joista hankerahoituksella käsiteltiin vajaa 10 hyllykilometriä ja virastojen omilla voimavaroilla runsas yksi hyllykilometri. Järjestämistyöhön käytettiin noin 33 henkilötyövuotta ja hankkeessa työskenteli 41 henkilöä eri puolilla maata pääasiassa arkistolaitoksen toimitiloissa. Järjestämistyön nopeus kasvoi nousujohteisesti; keskimäärin saavutettiin noin 300 hm/htv. ELY-keskusten haltuun jäi arviolta 4-5 hyllykilometriä aineistoja, joita edelleen tarvitaan viranomaiskäytössä.

Lisäksi kertomusvuonna järjestettiin 321 hm Trafin aineistoa ja arkistolaitokseen siirrettiin ajoneuvorekisterin mikrokortit, joita käytetään ajoneuvotietoja koskevassa tietopalvelussa. Maa- ja metsätalousministeriön kanssa tehtiin sopimus Asutushallituksen ja Maatilahallituksen arkistojen järjestämisestä. Yksityisarkistojen vastaanottoa on tulossopimuksen mukaisesti sopeutettu vähe-neviin voimavaroihin.

Entisen Sota-arkiston järjestämättömän ja puolustushallinnon vastuulla olevan aineiston järjestämisprojektiin Mikkelissä on osallistuttu aikaisempien vuosien tapaan ohjaus-, suunnittelu-, koulutus- ja tarkastustehtävien osalta. Projektissa on käsitelty tähän mennessä 16,1 hyllykilometriä aineistoa noin 18 hyllykilometrin kokonaismäärästä. Puolustusministeriö on myöntänyt 2,5 miljoonan euron lisärahoituksen projektin loppuun saattamiseksi vuosina 2014 – 2015.

Arkistolaitoksen Vakka-arkistotietokanta sisälsi kertomusvuoden lopussa tiedot 3 383 307 arkistoyksiköstä. Tietokantaa täydennettiin vuoden aikana 4 610 arkistoluettelon tiedoilla (edellisenä vuonna 1 910 luetteloa). Vuoden loppuun mennessä Vakkaan on syötetty vuodesta 1998 lähtien tilastojen mukaan 26 060 arkistoluettelon tiedot. Kertomusvuonna Vakkaan tallennettiin arkistoyksiköissä laskettuna tiedot 178 475 arkistoyksiköstä (edellisenä vuonna 206 703). Entisen Sota-arkiston käytössä ollut AARRE -aineistorekisteri toimii erillisenä tietokantana.

Valtakunnallista yksityisarkistorekisteriä ei ole enää ylläpidetty. Rekisterissä on 26 laitoksen ja niissä säilytettävän noin 48 575 arkiston tiedot. Yksityisarkistojen säilyttämisessä ja käytön edistämässä arkistolaitosta tukee neuvoo-antavana elimenä arkistolaitoksen yksityisarkistoasiain neuvottelukunta. Arkistolaitoksen yksityisarkistostrategia on laadittu vuoteen 2015 saakka kestäväälle aikajaksolle. Kansallisarkistossa on järjestetty yksityisarkistoja (lähes 200 hyllymetriä) myös ulkopuolisella rahoituksella.

Digitointi

Asiakirjojen digitoinnissa tuotettiin ja tallennettiin digitaaliarkistoon 5 673 783 kuvatiedostoa (edellisenä vuonna 4 706 756 kuvatiedostoa). Venäjä-projektin tuloksena saatiin vuoden aikana 94 176 otosta mikrofilmi- ja digitaali-jäljenteinä, edellisenä vuonna 106 506 otosta. Kaikkiaan projektin aikana on hankittu asiakirjoja Venäjältä ja muista entisen Neuvostoliiton maista noin 811 000 otosta. Arkistolaitoksessa jatkui kertomusvuonna maksullisena palveluna maistraattien vanhojen väestötietojen digitointi. Lisäksi Trafi-hankkeen osana maksullisena palveluna toteutettiin ilma-alusrekisterin digitointi.

Konservointi

Konservoinnin tehtäväalueella käsiteltiin 101 044 arkkiä, karttaa tai piirustusta (edellisenä vuonna 65 851 kpl). Konservointia toteutettiin konservoinnin toimenpideohjelman puitteissa. Digitoinnin esivalmistelutehtäviin ja muuhun arkistoaineiston huoltoon käytettiin 2,81 htv. Resurssien nopea väheneminen konservoinnissa vaikuttaa välittömästi mahdollisuuksiin toteuttaa aineiston säilymistä edistäviä tehtäviä.

Tietopalvelut

Arkistolaitoksen tietopalvelua toteutettiin vuosille 2013 -2015 ajoittuvan tietopalvelustrategian mukaisesti. Strategian keskeisiä tavoitteita ovat mm. sähköisen asiointipalvelun jatkuva parantaminen, itsepalvelun lisääminen, selvitys- ja jäljennepalveluiden kehittäminen sekä yhteistyön lisääminen muiden arkistojen kanssa.

Tutkijakäyntien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 7,8 % ja oli 34 272 käyntiä. Tutkijakäynnit ovat vähentyneet vuosituhannen vaihteen huippuvuosista yli puolet. Tulossopimuksessa kirjattu tavoite (arvio) oli 38 000 tutkijakäyntiä. Tutkijakäyntien väheneminen on ennakoitua ja linjassa strategian mukaisen verkkopalvelujen kehittämisen kanssa. Tutkijasaliin toimitettujen asiakirjojen määrä oli kuitenkin lähes edellisen vuoden tasolla, 67 276 arkistoyksikköä. Sähköisessä muodossa saatavan aineiston lisääntyminen vaikuttaa erityisesti sukututkijoiden tutkijakäyntien vähenemisenä. Arkistolaitoksen digitaaliarkiston verkkosivuilla käyntejä tilastoitiin noin 44 miljoonaa sivulatausta, edellisenä vuonna 33,7 miljoonaa ja käyntikertoja oli noin 1,1 miljoonaa.

Tilattujen selvitysten kysyntä väheni edellisestä vuodesta 4,5 %, kun edellisenä vuonna kasvua oli 4,8 %. Selvitysten yhteismäärä oli 22 088. Vähennys johtuu osittain tilastoinnin muutoksista, osittain julkisoikeudellisten selvitysten ja jäljennetilausten vähentymisestä sekä siitä, että liiketaloudellisten selvitysten tekemistä on rajoitettu resurssien vähentymisen vuoksi. Mainituista syistä tulostavoitetta 25 000 selvitystä, ei saavutettu. Julkisoikeudellisten selvitysten toimitusaikoja pystyttiin edelleen noudattamaan niin, että ylityksiä oli vain 2,88 % kaikista toimituksista. Julkisoikeudellisten selvitysten ja jäljennetilausten toimitusaikoja pidennettiin kertomusvuonna ja ne ovat nyt selvitystyyppistä riippuen lain sallimissa rajoissa kahdesta viikosta kuukauteen.

Kaukolainojen määrän väheneminen jatkui edelleen, mutta ei niin jyrkästi kuin edellisenä vuonna; vähennystä oli 6,9 %, kun se edellisenä vuonna oli 22,4 % ja sitä edellisenä vuonna 33,1%. Jäljenteiden kysyntä laski 8,7 %. Edellisenä vuonna nousu oli 19,7 %. Jäljennepalvelun tulot kuitenkin kasvoivat huomattavasti, mihin vaikuttivat osaltaan maksujen korotukset. Vertailua edelliseen vuoteen vaikeuttaa se, että edellisenä vuonna selvitysten ryhmään Muut selvitykset kirjattiin kertomusvuonna jäljennepalveluun siirrettyjä julkisuuslain mukaan annettavia jäljenteitä.

Kirjastojen osalta arkistolaitoksen yksiköissä tallennettiin tieteellisten kirjastojen Erkkii-tietokantaan 5 775 yksikköä, edellisenä vuonna 6 139 yksikköä.

Muut tehtävät

Muita tehtäviä ovat mm. sisäinen ja ulkoinen viestintä ja valtionapuviranomastehtävät. Edellisten vuosien tapaan arkistolaitos julkaisi arkistoalan ammattiväelle ja tutkijayhteisölle suunnattua tiedotuslehteä *Aktia*, jota ilmestyi kolme numeroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tiedepolitiikan tulosohtauksen kehittämishankkeen yhteydessä katsonut, että arkistolaitoksen tulee raportoida valtionapua saavien yksityisarkistojen toiminnasta, vaikka se ei voikaan käydä tulosneuvotteluja niiden kanssa, koska osa rahoituksesta tulee niitä yläpitäviltä yhteisöiltä (OpM työryhmämuistio 46:2002). Yksityisten arkistojen valtionavusta annetun lain (1006/2006) nojalla Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2014 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionapua enintään 80 % valtionapuun oikeuttavista arkistotoimen menoista seuraaville arkistoille: Kansan Arkisto, Keskustan ja Maaseudun arkisto, Porvarillisen Työn Arkisto, Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto, Suomen Urheiluarkisto, Svenska centralarkivet, Toimihenkilöarkisto, Työväen Arkisto ja Urho Kekkosen arkisto sekä 100 % valtionapuun oikeuttavista menoista Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoille ja Svenska Litteratursällskapet i Finlandin arkistoille. Valtionapuarkistoille myönnettiin talousarviossa 5 345 000 euroa. Henkilötyövuosimäärissä tapahtui vähennystä ja toimitiloissa pientä lisäystä. Valtionapuarkistoja koskevan, niiden toiminnan tuloksellisuuden seurannan arviointia palveleva indikaattorijärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2008 alusta. Näiden arkistojen yhteenlaskettu aineistomäärä oli kertomusvuoden 56 027 hm (edellisenä vuonna 53 992 hm). Digitoituja kuvatiedostojen määrä oli 111,2 TB (106,9 TB). Vastaanotettuja aineistoja vuoden aikana oli 1 400 hm (3 161 hm), järjestettyjä arkistoja 1 172 kpl (1 936 kpl) ja 1 398 hm (1 347 hm), tutkijakäyntejä 6 903 (6 777), henkilöstöä kaikkiaan 98,59 htv (101,08 htv), josta valtionavun piirissä 82,93 (77,04 htv) sekä arkistotiloja 7 352,5 m2 omissa tiloissa. Arkistotilojen kapasiteetti oli 55 878,5 hm (60 539 hm), josta vapaana oli 15 732 hm. Lisäksi muualta oli vuokrattu 5 739 hm arkistotilaa.

Kehittämishankkeet

Kertomusvuonna jatkettiin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän rahoituksen turvin arkistosektorin yhteistä AHAA -kuvailu- ja luettelointijärjestelmä -hanketta. Palvelu tulee valmistuttuaan korvaamaan arkistolaitoksen Vakka- ja Aarre -järjestelmät. AHAA-järjestelmä valmistuu vuonna 2015 ja palvelu otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän 300 000 euron sopeuttamisrahan avulla on tehostettu merkittävästi digitointitoimintaa mm. hankkimalla tehokkaampia skannereita. Rahoituksen turvin on suunniteltu ja toteutettu kokonaan uusi tehokas digitointiprosessi alkuperäisten kortistojen ja purettavien sidosten digitointiin.

Hallinto- ja tukitoiminnot sekä ohjausjärjestelmät

Tulosohtausta toteutettiin tulossopimusjärjestelmän puitteissa siten, että Kansallisarkisto teki tulossopimukset maakunta-arkistojen kanssa ja arkistolaitos opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Vuosia 2013–2016 koskeva tulossopimuskauden vuotta 2015 koskeva ehdotus valmisteltiin alkuvuodesta ja ko.vuotta koskevat tulosneuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön ja arkistolaitoksen välillä käytiin keväällä ja arkistolaitoksen sisäiset tulosneuvottelut loppuvuodesta. Arkistolaitoksen tulosohtausta on toteutettu opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla toimineen tulosohtaustyöryhmän laatimien suuntaviivojen mukaisesti. Arkistolaitoksessa on ollut käytössä kattava työajan seuranta tuotos- ja kustannuskehityksen tarkempaa seurantaa ja raportointia varten. Lisäksi sisäisen kirjanpidon avulla seurattiin kustannusten kohdistumista tehtäville. Työajan kirjauskäytäntöjä täsmennettiin ja ohjeistettiin. Arkistolaitos kehittää indikaattorijärjestelmäänsä siten, että se entistä paremmin ottaa huomioon asiakaskunnan käyttötavoissa tapahtuneen muutoksen. Ennen muuta sähköisten aineistojen asiakaskäytön seurantaa tehostetaan.

Arkistolaitoksen yksiköissä käytiin tulos- ja kehityskeskustelut vuodenvaihteessa.

Maksullisen palvelun hinnoittelussa noudatettiin vuoden 2014 alusta voimaan tullutta opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta arkistolaitoksen suoritteista perittävistä maksuista sekä sen perusteella muutettua uutta hinnastoa.

Arkistolaitoksen taloussääntö päivitettiin kertomusvuonna. Mittava Kieku - valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän käyttöönottoprojekti käynnistettiin arkistolaitoksessa kertomusvuoden alussa.

Kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti arkistolaitos on laatinut energiantehokkuussuunnitelman (vain Kansallisarkisto), lisännyt videoneuvotteluja matkustuksen vähentämiseksi, rajoittanut minimiin kansainvälisen toiminnan työryhmiin, seminaareihin ja kongresseihin osallistumisen osalta ja vähentänyt toimitiloja Kansallisarkiston Siltavuoren ja Sörnäisten toimipisteissä 1 100 m². Tutkijapalveluja keskittämällä voitiin kertomusvuonna luopua Sörnäisten toimipisteen tutkijatiloista ja ko. tilat poistuivat Kansallisarkiston vuokrasopimuksesta. Siltavuoren piharakennuksesta luovuttiin ja siinäkin vuokrasopimus voitiin päättää. Kansallisarkisto on aktiivisesti vaikuttanut siihen, että vanhoja ilmanvaihtokoneita on vaihdettu ja samalla mm. LTO-toimintojen lisäksi on saatu energiankulutusta vähennettyä. Tutkijasalien aukioloaikojen lyhentäminen on vaikuttanut myös energian säästöön.

Arkistolaitos laati ensimmäisen toimitilastrategiansa keväällä 2014.

1.5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Arkistolaitoksen henkilöstövoimavarojen kehittymisen suuntaa mitataan vuosittain valtiovarainministeriön henkilöstötilinpäätöksen mukaisten mittareiden avulla. Henkilöstön tilaa kuvataan vertailuluvuilla, jotka lasketaan joulukuussa palveluksessa olevasta henkilöstöstä. Henkilöstöresurssien määrää seurataan myös koko vuoden osalta henkilötyövuosien (htv) muutosluvulla, joka on resurssimittarina merkittävämpi, kuin pelkkä joulukuinen henkilöstön määrä. Kertomusvuodelle oli asetettu tavoitearvoja htv -luvulle ja sairauspoissaoloille.

Henkilöstövoimavarat

Kertomusvuoden joulukuussa arkistolaitoksen palkkaa saavan henkilöstön määrä oli yhteensä 246 henkilöä (2013/240, +2,5 %), joista naisia oli 63,8 % ja miehiä 36,2 %. Naisten osuus kasvoi edellisestä vuodesta 2,5 prosenttiyksikköä. Henkilötyövuosissa mitattuna henkilöstömäärä oli kulu-neena vuonna 241,9, kun se edellisenä vuonna oli 239,6 (+1,0 %). Arkistolaitoksen vakinaisen henkilökunnan määrä on kuitenkin nopeasti vähentynyt. Kun vuonna 2008, jolloin arkistoliitosten vaikutuksesta saatiin 37 henkilötyövuotta lisää, koko henkilöstön lukumäärä oli 288. Vähennys vuoteen 2014 oli siten 16,7 %. Vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt koko henkilöstön määrää huomattavasti nopeammin. Vakinaista henkilöstöä oli Tahti-tilaston mukaan 191 henkilöä (2013/204). Näistä naisten osuus oli 62,3 % ja miesten osuus 37,7 %. Palkkaa saavia määräaikaaisia oli kaikkiaan 55 henkilöä (2013/36), muutos +52,8 %. Naisia oli 39 ja miehiä 17 määräaikaississa tehtävissä. Tahti-tilastossa on vuoden lopussa vain palkkaa saavat virkamiehet, joten virkavapaalla olevat puuttuvat luvusta. Kun heidät otetaan huomioon, vakinaisen henkilöstön kokonaisuus oli 199, joista osa oli osa-aikaisia. Lisäksi arkistolaitoksessa työskenteli erilaisia palkattomia harjoittelijoita, joita ei lasketa em. määräaikaisten lukuun.

Palkkaa saavan henkilöstön ikärakenteen vanheneminen laski kolmantena vuotena peräkkäin. Keski-ikä oli vuoden lopussa 48,3 vuotta (2013/49,1). Miesten keski-ikä oli 48,1 ja naisten 48,4 vuotta (2013 50,5 ja 46,8). Keski-ikää laskivat nuoret määräaikaiset projektityöntekijät. Suurin osuus henkilöstöstä kuuluu edelleen 55 - 64 ikäryhmään (34,55 %). Toiseksi suurimpana ikäryhmänä ovat 45 - 54 -vuotiaat (27,6 %).

Kokoaikaisessa palvelussuhteessa työskenteli 95,5 % (2013/94,2). Osa-aikaisten osuus koko henkilöstöstä oli 4,5 % (2013/ 5,8 %). Tukityöllistettyjen osuus henkilöstöstä oli vuoden lopussa 3,7 % (edellisenä vuonna 2,9 %).

Arkistolaitoksen henkilöstön koulutustasoindeksi oli 5,4, kahtena edellisenä vuonna 5,5. Miehet olivat edelleen koulutustasoltaan korkeampia kuin naiset, joiden indeksi oli 5,2, miehillä se oli 5,7. Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneiden osuus oli yhteensä 52,4, edellisenä vuonna 53,3 % (koko valtio 45,7 %), josta tutkijakoulutuksen suorittaneiden osuus oli 6,1 %, edellisenä vuonna 6,7 %. Merkittävää on, että arkistolaitoksen henkilöstöstä 73,4 % työskenteli asiantuntija-tehtävissä (valtio 39,7).

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta laski edellisestä vuodesta ja oli 77,4 %, edellisenä vuonna 78,2 %. Palkkasummasta tehdyn työajan palkkojen osuus oli 74,4 % (75,1 %). Välilliset työvoimakustannukset nousivat 5 % ja olivat 66,4 % tehdystä työajan palkoista. Henkilötyövuoden hinnaksi vuonna 2014 tuli 48 897,7 € (47 943,4 €). HTV-hintaa laski suuri määräaikaisissa projektitehtävissä työskentelevien osuus, kuten kahtena edellisenäkin vuonna.

Valtion tuottavuus- ja VATU-ohjelmien perusteella arkistolaitoksessa on vähennetty vuosien 2007 – 2014 välisenä aikana 28 htv:tta. Sen lisäksi on vähennetty 42 htv:tta määrärahaileikkauksista johtuen. Vähennysten johdosta arkistolaitos on joutunut sopeuttamaan toimintaansa, vähentämään palveluita, lakkauttamaan toimintoja, laskemaan yleisesti toiminnan laatutasoa ja hankkimaan enemmän ulkopuolista rahoitusta toimintansa rahoittamiseksi.

Työhyvinvointi

Kertomusvuonna ei toteutettu henkilöstön työtyytyväisyysmittausta. Sairauspoissaolojen määrä nousi edellisestä vuodesta 29,3 % ja oli 9,7 työpäivää/ htv (edellisenä vuonna 7,5), mikä oli yli tulostavoitteena olleen 9 tp/htv. Koko valtion vastaava luku oli 8,9. Nousu johtui pitemmistä sairauspoissaoloista, koska 1 – 3 päivän tapausten osuus laski edellisestä vuodesta 1,7 %-yks. Terveysprosentti oli edellisen vuoden tasolla, 35,0. Tapaturmat lisääntyivät hieman. Sairauksista johtuvat työterveyshuollossa käynnit lisääntyivät lukumäärältään 65% ja olivat 7,9 käyntiä/htv. Säännöllisestä vuosityöajasta sairauspoissaolojen osuus oli 4,5 % (edellisenä vuonna 3,3 %, valtio 3,7 %).

Henkilöstöinvestoinnit

Arkistolaitoksen noin 20 henkilö osallistui Kelan arkistolaitokselle myöntämille ja järjestämille Aslak –kursseille.

Työhyvinvointia tuettiin mm. hankkimalla edelleen koko arkistolaitoksen henkilöstölle Smartum –liikunta- ja kulttuurisetelit.

Koulutukseen käytettiin työaika 0,8 % kokonaistryöajasta (edellisenä vuonna 0,92 %). Koulutuksen osuus on laskenut useampana vuotena. Koulutuspanostus oli 2,0 tp/htv, mikä on huomattavasti alle valtion keskiarvon, 4,3. Kannustavan palkkauksen piirissä olevien osuus laski edelleen edellisestä vuodesta ja oli 75,6 % (2013/ 82,1 %). Lasku selittyy määräaikaisen henkilöstön kasvulla.

Kertomusvuoden henkisistä voimavaroista ja niiden kehittämisestä voidaan lyhyesti todeta, että arkistolaitos jatkoi panostamista erityisesti esimiestyön ja työyhteisön kehittämiseen sekä myös työssä kehittymiseen ja jaksamiseen. Arkistolaitoksessa jatkettiin myös Kiekuun valmistautumista, joka on otettu huomioon vuosina 2012-2013vuonna toteutettujen Kaiku -hankkeiden yhteydessä esimiestyön ja työyhteisötaitojen sekä osaamisen kehittämisessä ja muutoksen hallinnassa. Ennistä haastavammaksi on koettu resurssien vähentymisen vaikutuksesta johtuva henkilöstön työn kuormittavuuden lisääntyminen.

1.6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Arkistolaitoksen toiminta perustuu talousarviorahoitukseen. Määräaikaisiin hankkeisiin on saatu myös ulkopuolista rahoitusta, joko EU:n tai muun tahon kautta.

Apex-hankkeessa oli käytettävissä rahoitusta 9 309,80, jota käytettiin palkkoihin 1789,70 euroa. Käytettäväksi seuraavana vuonna jäi 7 520,10 euroa. Hankkeen tavoitteena on ollut tarjota eurooppalaisille arkistoille kanava aineistojen kuvailutietojen välittämiseksi Europeana -hakuliittymän käyttöön.

EHRI (European Holocaust Research Infrastructure) -hanketta varten oli kertomusvuonna käytettävissä 9 558,00 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi 4 689,53 euroa, ja rahoitusta käytettiin hankkeeseen kohdistuviin palkkakuluihin 4 947,31 euroa. EHRI-hankkeen pääasiallisena tavoitteena on tukea toisen maailmasodan aikaisen holokaustin tutkimusta avaamalla tutkijayhteisöjen käyttöön portaalin, jossa holokaustiin liittyvät lähteet ovat tutkijoiden käytettävissä.

Europeana Cloud -hankkeessa oli rahoitusta käytettävissä 12 638,00 euroa, josta käytettiin 356,33.

Kaatuneiden muistosäätiöltä saatiin 42 000,00 euroa Suomen sodissa 1939 - 1945 menehtyneiden tietokannan kehittämiseksi. Vuodelta 2013 hankkeen määrärahaa oli säästynyt 3 120,88 euroa. Määrärahaa käytettiin 43 623,26 euroa. Hanke aloitettiin vuonna 2012.

Suomen Akatemia myönsi rahoitusta 200 000,00 euroa ajalle 14.12.2012 – 15.12.2014 Rekisteritutkimuksen tukikeskuksen toiminnan jatkumista varten (ReTki -hanke). Kokonaiskustannuksesta Suomen Akatemian osuus oli 70 %. Vuonna 2014 Suomen Akatemian rahoitusta käytettiin tähän hankkeeseen kohdistuen 100 574,76 euroa. Suomen Akatemia myönsi lisäksi vuodelle 2014 250 000,00 euroa Kansalliseen rekisteri- ja mikroaineistojen tutkimushankkeeseen (FMAS). Suomen Akatemian rahoitusosuus oli 70 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Rahoituksesta käytettiin 159 249,13 euroa.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen -momentilta opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi rahoitusta 50 000 euroa mikrofilmien hankkimiseksi Venäjältä. Määrärahasta käytettiin kokonaan. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 250 000,00 euroa VAPA -järjestelmän ylläpitoon (valtionhallinnon pysyvästi säilytettävien sähköisten aineistojen palvelujärjestelmä). Määräraha käytettiin kokonaan.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentilta käytettiin 400 196,57 euroa työvoimatoimistojen työhön osoittamis päätösten mukaisesti määräaikaisten henkilöiden palkkaamiseen. Edellisenä vuonna käytettiin vastaavasti 247 753,76 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hallinnonalan tuottavuusmäärärahasta arkistolaitokselle 300 000 euroa toiminnan sopeuttamista edistäviin toimenpiteisiin, lähinnä digitoinnin kehittämiseen. Määrärahasta siirtyi 69 060,34 euroa seuraavalle vuodelle. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 14 000 euroa yksityisten arkistojen valtionapulain valmistelua varten tehtäviin selviytyksiin, 50 000 euroa mikrofilmien ja digitaalisten jäljenteiden hankkimiseksi Venäjältä, 250 000 euroa VAPA-menoihin, 35 000 euroa Suomi 100 –hankkeen näyttelymenoihin ja 4 000 euroa ns. Novgorod –portaalin menoihin.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Arkistolaitokselle myönnettiin vuoden 2014 varsinaisessa talousarviossa määrärahaa toimintamenoihin 19 702 000 euroa bruttomenoihin ja 19 102 000 euroa nettomenoihin. Edellisvuoteen verrattuna määrärahan vähennystä oli hallinnonalan rakennesäästö (HO) 500 000 euroa, tuottavuustoimista johtuva vähennys 225 000 euroa, koulutusrahojen keskittämistä vähennys 34 000 euroa, hankintamenoisäästö (HO) 37 000 euroa. Lisäystä oli palkkamenoihin 47 000 euroa, vuokrien indeksitarkistuksiin 165 000 euroa ja julkisten tietovarantojen avaamista varten (HO) 55 000 euroa. Määrärahan nettovähennys oli siten 529 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi toimintamäärärahasta 748 725,10 euroa, joka käytettiin Palkeiden palvelumaksuihin, ICT-menoihin, kiinteistövuokriin ja näyttelymenoihin. Vuodelle 2015 siirrettiin toimintamäärärahasta 1 043 649,41 euroa.

Yksityisten valtionapua saavien arkistojen (11 kpl) menoihin talousarviossa myönnettiin 5 345 000,00 euroa. Vuoden 2014 määräraha käytettiin kokonaan.

1.6.3 Tuotto ja kululaskelma

Maksullisen palvelutoiminnan tuotot vuonna 2014 olivat 2 751 985,36 euroa, edellisenä vuonna 2 359 196,19 euroa. Tuloihin sisältyy vuokria ja käyttökorvauksia. Muut toiminnan tuotot vähenivät kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna ja olivat yhteensä 387 997,58 euroa (edellisenä vuonna 435 813,61 euroa). Maksullisen palvelutoiminnan tulojen kasvu johtui viranomaisarkistojen järjestämistä digitoitihankkeista saatujen tulojen lisäyksestä. Toisaalta muut maksullisen toiminnan tulot, kuten koulutuksen ja selvityksen tulot laskivat edellisestä vuodesta. Myyntilaskujen toimitusmaksutulot kasvoivat edellisestä vuodesta johtuen mm. hinnaston muutoksista. Muut toiminnan tuotot koostuivat lähinnä yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotoista.

Henkilöstökulut (myös ulkopuolisin varoin palkatut) olivat vuonna 2014 11 560 657,66 euroa, edellisenä vuonna 11 158 225,85 euroa. Vakinaisen henkilökunnan osalta palkkamenot vähenivät henkilöstön vähentyessä.

Vuokrakulut vuonna 2014 olivat 8 387 348,63 euroa kun ne vuonna 2013 olivat 8 416 658,44 euroa. Summa sisältää myös laitevuokria. Vähennys tilavuokrissa johtuu eräiden Kansallisarkiston tilojen pois luovuttamisesta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä palvelujen ostot ja muut kulut nousivat jonkin verran vuodesta 2013, mihin olivat syynä lähinnä maksullisen toiminnan kasvun vaikutukset hankinnoissa.

1.6.4 Tase

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten osalta taseessa oli vähennystä. Muilta osin taseessa ei ollut mainittavia muutoksia edelliseen vuoteen nähden.

1.7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Arkistolaitoksen johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Arkistolaitoksen talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;
2. Arkistolaitoksen hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
3. Arkistolaitoksen johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt kattavat myös arkistolaitoksen vastattavana olevien varojen hoidon sekä ne toiminnot ja tehtävät, jotka arkistolaitos on antanut toisten virastojen ja laitosten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa. Valtiovarainministeriön alaisen Palvelukeskuksen johto vastaa talousarviolain 24 b §:ssä tarkoitettua sisäisestä valvonnasta siltä osin kuin kirjanpitoyksikön tehtävät on palvelusopimuksella siirretty palvelukeskuksen tehtäväksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään arkistolaitoksen taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä.

Arkistolaitoksessa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä. Toiminto suorittaa pääjohtajan tarpeelliseksi katsomat erillistarkastukset sekä muut sisäiseen valvontaan liittyvät tukitehtävät. Kertomusvuonna kaksi sisäistä tarkastajaa suorittivat yhdessä erään erillisprojektin kattavan tarkastuksen.

Arkistolaitoksen johto on arvioinut vuoden 2014 tilinpäätöksen yhteydessä laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista COSO ERM – viitekehykseen perustuvaa arviointikehikkoa hyväksi käyttäen. Arvioinnin tukena on käytetty valtiontalouden tarkastusviraston ja opetusministeriön raportteja sekä arkistolaitoksen sisäisen tarkastuksen arviointeja ja havaintoja.

Sisäisen valvonnan arvioidaan toimivan arkistolaitoksen toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

Johdon arviointien perusteella nousi esiin joitakin kehittämistarpeita:

Tunnistettuja riskejä dokumentoidaan, mutta riskien kartoitus ei ole systemaattista ja seurannan voimavarat ovat hyvin vähäiset. Tarkastuksia on kohdistettu riskiarvion perusteella. Arvioinnin perusteella riskien hallinnassa on parannettavaa.

Arkistolaitoksen toiminnan kiinteistövaltaisuus vaikuttaa toimintaympäristöön ja toimintarakenteisiin. Sopeutukset on voitu kohdistaa pääosin vain henkilöstömenoihin. Resurssien ja osaamisen vähentyminen vaikuttaa merkittävästi toimintaan ja edellyttää entistä pitkäjänteisempää varautumista muutoksiin.

Taloussuunnittelun ja tuloksellisuuden laskentatoimen menetelmäkuvaus ja tarkka ohjeistus puuttuu edelleen. Myös osa prosessinkuvauksista on puutteellisia. Indikaattorien kehittämistyö on kes-

keytyksissä. Tehtäviä ja toimintoja koskevat menettelyt on dokumentoitava ja indikaattorien kehittämistyötä tulee jatkaa.

1.8 ARVIOINTIEN TULOKSET
Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

1.9 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ
Arkistolaitoksessa ei tilikaudella ole havaittu väärinkäytöksiä.

2. Kansallisarkiston talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2014	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	83 092,17	78645	78 644,54	0,00	100 %
11.04.01. Arvonlisävero	83 092,17	78645	78 644,54	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	0,00	16	16,02	0,00	100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	0,00	16	16,02	0,00	100 %
Tuloarviotilit yhteensä	83 092,17	78661	78 660,56	0,00	100 %

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2014		Tilinpäätös 2014	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			Talouden käyttö vuonna 2014	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2014	Käyttö vuonna 2014 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	27 623 001,79	27 545 407,85	26 430 745,08	1 112 709,75	27 543 454,83	1 953,02	748 725,10	20 164 725,10	19 050 309,37	1 112 709,75
29.01.23. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)		300 000	230 939,66	69 060,34	300 000,00			300 000,00	230 939,66	69 060,34
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 409 218,51	2 445 408	2 445 407,85		2 445 407,85	0,00				
29.40.02. Arkistolaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	19 554 000,00	19 102 000	18 058 350,59	1 043 649,41	19 102 000,00		748 725,10	19 850 725,10	18 807 075,69	1 043 649,41
29.40.20. Korkeakoulujen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3v)		14 000	12 294,02		12 294,02	1 705,98		14 000,00	12 294,02	
29.40.20.1. Yksityisten arkistojen valtoinavusta annetun lain (1006/2006) mukaisiin menoihin		14 000	12 294,02		12 294,02	1 705,98		14 000,00	12 294,02	
29.40.53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	5 659 783,28	5 680 000	5 680 000,00		5 680 000,00	0,00				
29.40.53.2. Yksityisten arkistojen valtoinavusta annetun lain (1006/2006) mukaisiin menoihin	5 280 000,00	5 345 000	5 345 000,00		5 345 000,00	0,00				
29.40.53.7. Tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin	379 783,28	335 000	335 000,00		335 000,00	0,00				

29.80.52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)		4 000	3 752,96		3 752,96	247,04				
29.80.52.32.4. Taiteen ja kulttuurin Venäjä-ohjelman toimeenpanoon		4 000	3 752,96		3 752,96	247,04				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	247 753,76	400 197	400 196,57	0,00	400 196,57		0,00	400 196,57	400 196,57	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2v)	247 753,76	400 197	400 196,57	0,00	400 196,57		0,00	400 196,57	400 196,57	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	247 753,76	400 197	400 196,57	0,00	400 196,57		0,00	400 196,57	400 196,57	0,00
32.30.51.07.1 Palkkaukset	247 753,76	400 197	400 196,57	0,00	400 196,57		0,00	400 196,57	400 196,57	0,00
Määrärahatilit yhteensä	27 870 755,55	27 945 604	26 830 941,65	1 112 709,75	27 943 651,40	1 953,02	748 725,10	20 564 921,67	19 450 505,94	1 112 709,75

Kansallisarkiston talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Kirjanpitoyksikön talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)				
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾		Vuoden 2014 valtuudet					Talousarvio-menot 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2015 TA:ssa						
Momentti 294002	250		250	250	0		0	0	0	0	0	
Aikaisempien vuosien valtuudet												
Vuonna 2014 käytettävissä olleet valtuudet	250		250	250	0		0	0	0	4 000	4 000	

Kirjanpitoyksiköllä ei ole korkotuki- tai talonrakennusvaltuuksia.

3. KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2014 - 31.12.2014		1.1.2013 - 31.12.2013	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 222 411,38		1 847 479,86	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	529 573,98		511 716,33	
Muut toiminnan tuotot	<u>387 997,58</u>	3 139 982,94	<u>435 813,61</u>	2 795 009,80
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-658 818,22		-535 505,76	
Henkilöstökulut	-11 560 657,66		-11 158 225,85	
Vuokrat	-8 387 348,63		-8 416 658,44	
Palvelujen ostot	-1 922 268,88		-1 841 429,40	
Muut kulut	-232 461,77		-205 834,24	
Valmistus omaan käyttöön (-)	0,00		0,00	
Poistot	<u>-472 795,66</u>	-23 234 350,82	<u>-480 953,11</u>	-22 638 606,80
JÄÄMÄ I		-20 094 367,88		-19 843 597,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	628,05		373,54	
Rahoituskulut	<u>-1 049,29</u>	-421,24	<u>-63,24</u>	310,30
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>0,00</u>	0,00	<u>523,81</u>	523,81
JÄÄMÄ II		-20 094 789,12		-19 842 762,89
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Käyttötalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	-5 345 000,00		-5 280 000,00	
	<u>0,00</u>	-5 345 000,00	<u>0,00</u>	-5 280 000,00
JÄÄMÄ III		-25 439 789,12		-25 122 762,89
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	78 644,54		83 092,17	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-2 498 271,54</u>	-2 419 627,00	<u>-2 464 786,39</u>	-2 381 694,22
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-27 859 416,12</u>		<u>-27 504 457,11</u>

4. KANSALLISARKISTON TASE

	31.12.2014		31.12.2013	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	<u>435 510,92</u>	435 510,92	<u>435 510,92</u>	435 510,92
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	1 769,17		8 845,87	
Muut pitkävaikutteiset menot	112 202,77		527 166,06	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	113 971,94	<u>0,00</u>	536 011,93
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	78 860,65		73 325,30	
Kalusteet	293,26		684,28	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>2 176,23</u>	81 330,14	<u>2 176,23</u>	76 185,81
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		195 302,08		612 197,74
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myntisaamiset	818 151,02		688 054,63	
Siirtosaamiset	192 399,19		164 536,51	
Muut lyhytaikaiset saamiset	205,00	1 010 755,21	0,00	852 591,14
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SIOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	<u>2 825,45</u>	2 825,45	<u>3 905,15</u>	3 905,15
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 013 580,66		856 496,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 644 393,66</u>		<u>1 904 204,95</u>

	31.12.2014		31.12.2013	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	479 648,35		479 648,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	442 387,54		750 816,51	
Pääoman siirrot	-27 600 252,01		-27 812 886,08	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>27 859 416,12</u>	1 181 200,00	<u>27 504 457,11</u>	922 035,89
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	-64 974,52		-27 078,54	
Ostovelat	-223 931,89		-298 758,07	
Tilivirastojen väliset tilitykset	-207 875,78		-206 564,24	
Edelleen tilitettävät erät	-220 138,34		-202 211,10	
Siirtovelat	<u>-2 108 673,13</u>	-2 825 593,66	<u>-2 091 628,89</u>	-2 826 240,84
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-2 825 593,66		-2 826 240,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>-1 644 393,66</u>		<u>-1 904 204,95</u>

5. Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen:

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edellisvuodesta 376 931,52 euroa. Tulot kasvoivat erilaisista sopimuksiin perustuvista maksullisista viranomaisarkistojen järjestämis-, luettelointi- ja digitointihankkeista. Useat näistä hankkeista päättyivät vuoden 2014 lopussa. Tulojen lisäystä aiheuttivat myös maksujen korotukset vuoden 2014 alusta lukien. Viranomaisarkistojen järjestämis- ja luettelointihankkeissa tarvittavat materiaalikustannukset aiheuttivat lisäystä aine- ja tarvikekustannuksiin.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi

Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamisia tai velkoja vuoden vaihteessa.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperusteet ovat säilyneet ennallaan.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja menot sekä virheiden korjaukset.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

6) Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2013	Talousarvio 2014 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2014 määrärahojen		Tilinpäätös 2014	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2014	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2014	Käyttö vuonna 2014 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
Momentti										
29.40.02.	Bruttomenot	22 341 569,01	19 702 000	21 198 945,56	22 242 594,97				21 947 670,66	
Arkistolaitoksen toimintamenot	Bruttotulot	2 787 569,01	600 000	3 140 594,97	3 140 594,97				3 140 594,97	
(nettob siirtomääräraha 2v)	Nettomenot	19 554 000,00	19 102 000	18 058 350,59	1 043 649,41	19 102 000,00	748 725,10	19 850 725,10	18 807 075,69	1 043 649,41

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2014	2013
Henkilöstökulut	9 453 618,77	9 255 546,49
Palkat ja palkkiot	9 521 876,11	9 269 170,64
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-68 257,34	-13 624,15
Henkilösivukulut	2 107 038,89	1 902 679,36
Eläkekulut	1 867 215,19	1 683 337,24
Muut henkilösivukulut	239 823,70	219 342,12
Yhteensä	11 560 657,66	11 158 225,85
Johdon palkat ja palkkiot, josta	901 594,71	831 179,46
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	480,00	480,00
Johto	480,00	480,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	10 107 000,00	9 821 000,00	8 825 000,00	8 689 000,00	43 114 000,00	70 449 000,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2014	Määräraha- tarve 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa					
...						
Yhteensä						

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole taseeseen sisältyttäviä rahastoituja varoja.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole velkoja ja velan muutoksia.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 17.

Toimintakertomuksen liite 1

Tulostaulukko

Tulosindikaattorit	Toteutuma 2012	Toteutuma 2013	Toteutuma 2014	Muutos -% 2013-2014	Tulosopimuksen tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus:					
Yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä arkistoaines säilyy suppeassa ja käyttökelpoisessa muodossa ja on tehokkaasti käytettävissä.					
- Arkistoaineiden kokonaismäärä (hm)	195 292	200 631	208 275	3,81	204 000
- digitoitu aineisto (kuvatiedostot)	16 788 779	21 495 535	27 169 318	26,40	22 100 000
- digitaaliarkiston käyttö (sivulataukset)	28 470 000	33 740 000	44 213 096	31,00	38 000 000
- digitaaliarkiston käyntikerrat	786 816	897 550	1 063 530	18,50	
Toiminnalliset tulokset:					
<i>Tulosalue 1:</i>					
Tutkimus ja kehittäminen					
<u>Tuotokset:</u>					
- asiakirjojen seulonta (päätösten lkm)	57	49	47	-4,08	-
- annettu koulutus (luentotuntien lkm)/osallistujat	880/1 233	266/1 004	306/618	15,04/-40,80	350/700
- asiantuntijatehtävät (neuvonta, työryhmät) lkm	3 940	5 598	6 428	14,83	-
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- seulonta	35	29,7	32,2	8,38	-
- koulutus	295,3	475	143,7	-69,75	-
- asiantuntijatehtävät	2 331,40	3 542,10	6 240,8	76,19	-
<u>Taloudellisuus (kust./suor.)</u>					
- seulonta	3331,3	3 204,80	2879,38	-10,15	-
- koulutus	289,3	126,92	617,84	386,79	-
- asiantuntijatehtävät	37,8	26,4	14,85	-43,75	-
<u>Laatu ja palvelukyky:</u>					
-kurssipalautteet	4,28	4,01	4,1	2,24	
<i>Tulosalue 2:</i>					

Aineistohallinta					
<u>Tuotokset:</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot (hm)					
- viranomaisarkistot	4 382,80	5 166,00	7 534	45,80	4 000
- yksityisarkistot	1 056,60	502	690	37,45	
- järjestetyt arkistot (hm)					
- viranomaisarkistot	2 593,80	4 948,00	9 938	100,85	
- yksityisarkistot	588,30	572	564	-1,40	
- luetteloidut arkistoyksiköt (kpl)	164 869,00	206 703	178 886	-13,46	
- digitointi (kuvatiedostot/kpl)	3 755 660,00	4 706 756	5 673 783,00	20,55	4 500 000
- konservointi (arkit/kpl)	135 124	65 851	101 044,00	53,44	
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot:					
- viranomaisarkistot	1 833,80	1 979,31	2719,86	37,41	
- yksityisarkistot	686,10	269,89	327,01	21,17	
- järjestetyt viranomaisarkistot	149,80	227,49	356,71	56,80	
- järjestetyt yksityisarkistot	59,90	64,41	79,69	23,72	
- luetteloidut arkistoyksiköt	23 586,40	29 278,04	43 630,73	49,02	
- digitointi	439 258,50	626 731,82	660 510,24	5,39	
- konservointi	18 235,40	19 311,14	19100,95	-1,09	
<u>Taloudellisuus (kust./suor.):</u>					
- arkistojen hankinta ja siirrot:					
- viranomaisarkistot	46,7	43,93	31,53	-28,23	
- yksityisarkistot	124,5	351,69	224,74	-36,10	
- järjestetyt viranomaisarkistot	462	312,08	189,37	-39,32	
- järjestetyt yksityisarkistot	1 095,40	1 017,89	808,60	-20,56	
- luetteloidut arkistoyksiköt	2,8	2,36	1,63	-30,93	
- digitointi	0,15	0,11	0,10	-9,09	
- konservointi	3,7	3,21	3,62	12,77	
<i>Tulosalue 3:</i>					
Tietopalvelut					
<u>Tuotokset</u>					
- tutkijakäynnit (kpl)	39 827	37 160	34 272	-7,77	38 000
- tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (kpl)	62 757	67 711	67 276	-0,64	
- selvitykset (kpl)	22 068	23 120	22 088	-4,46	25 000
- kaukolainat (kpl)	20 014	15 523	14 450	-6,91	
- jäljenteet	112 411	134 185	122 492	-8,71	
<u>Tuottavuus (kpl/htv):</u>					
- tutkijapalvelu (käynnit ja toimitetut arkistoyksiköt)	4 864,10	4 846,16	5 188,96	7,07	
- selvitykset	1 242,60	1 559,00	1300,21	-16,60	
- kaukolainat	25 334,20	20 697,33	17 622	-14,86	

<u>Taloudellisuus (kust./suor.):</u>					
- tutkijapalvelu (käynnit ja toimitetut arkistoyksiköt)	14,70	14,02	13,54	-3,42	
- selvitykset	56,60	46,46	55,05	18,49	
- kaukolainat	2,80	3,45	4,08	18,26	
<u>Laatu ja palvelukyky</u>					
- toimitusaikojen ylitykset					
- selvitykset (321)	747	159	0	-	
- asiakastyytyväisyys (tutkijapalvelu)	4,6	-	0	-	
<u>Toiminnallinen tehokkuus</u>					
-arkistoaineiston määrä hm/hvt	829	837	860,9	2,87	864
<u>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</u>					
- henkilöstön lkm	234	240	246	2,50	
- henkilötyövuodet	235,7	239,5	241,9	1,00	236
- määräaikaisten osuus (lkm)	23	36	55	52,78	-
- keski-ikä	49,6	49,1	48,3	-1,63	-
- seniori-ikäiset %-osuus	69,2	66,3	63,4	-4,37	-
- tehty työaika %	78,4	78,2	77,4	-1,02	-
- työtyytyväisyysindeksi	-	3,6	-	-	-
- sairauspoissaolot (h)%	3	3,19	4,5	41,07	
- sairauspoissaolot tp/hvt	7,2	7,5	9,7	29,33	<9
- naisten %-osuus henkilöstöstä	62	61,3	63,8	4,08	-
- koulutustasoindeksi n/m	5,3/5,8	5,3/5,7	5,2/5,7	(-2,5/0,4)	-
- tutkijakoulutus %	7,3	6,7	6,1	-8,96	-
- koulutuksen työaikaosuus %	1,04	0,92	0,8	-13,04	-
- koulutuspäivien lukumäärä	647,1	562,9	492,7	-12,47	-
<u>Htv (brutto)/tulosalue</u>					
Tulosalue 1:		23,06	21,00	-8,93	
Tulosalue 2:		82,69	90,31	9,22	
Tulosalue 3:		67,63	65,13	-3,70	
Tulosalue 4:		46,93	42,44	-9,57	
Johtaminen ja kehittämisprojektit:		23,69	27,59	16,46	
<u>Palkkakustannukset/tulosalue</u>					
Tulosalue 1:		1 044 781,93	942 326,82	-9,81	
Tulosalue 2:		2 681 168,74	2 939 066,52	9,62	
Tulosalue 3:		2 229 979,07	2 179 841,93	-2,25	
Tulosalue 4:		1 739 253,52	1 617 534,63	-7,00	
Johtaminen ja kehittämisprojektit:		1 224 258,68	1 427 822,34	16,63	

ALLEKIRJOITUKSET

Arkistolaitoksen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2014 on hyväksytty.

Helsingissä, Kansallisarkistossa 13.3.2015

Pääjohtaja

Jussi Nuorteva

Hallintojohtaja

Anitta Hämäläinen